

De Huizen. Nu meer dan ooit

Meestal munten wetenschappers uit in het declameren van tegengestelde uitspraken. Uitzonderlijk bevestigen ze elkaars bevindingen, zoals in hun scherpe analyse van ons gevangeniswezen. Ongeacht hun discipline veroordelen ze opvallend en zonder veel terughoudendheid de wijze waarop de Belgische overheid omgaat met gedetineerden. Deze uitermate radicale afwijzing klinkt al vele jaren en steunt op verpletterend empirisch materiaal. Paradoxaal, want deze unanimiteit leidde vooralsnog tot niet veel meer dan (1) her en der wat esthetische chirurgie en (2) vooral een onbegrijpelijke koppigheid in het handhaven van het concept van grootschalige gevangenissen. We observeren met onbegrip de systematische ombouw van 19de eeuwse factorijen van tragiek naar 21ste eeuwse ondernemingen van ellende. Ze zijn gekleed in een actuele architectuur en versierd met dito technologie, doch reproduceren even doeltreffend toekomstloosheid, onmenselijkheid en hopeloosheid. Verlies veroorzaakt verlies.

En toch, ondanks een onbegrijpelijke koppigheid van de overheid besliste een bondgenootschap van gemotiveerde, geïnspireerde en vooral volhardende experts tot de actie. Zich baserend op vele inzichten, buitenlandse voorbeelden en gewapend met de kracht van hun overtuiging, ontwikkelden ze *De Huizen*. Het concept van *De Huizen* combineert heel wat sterke, zelfs noodzakelijke eigenschappen. Daarbij staat de gedetineerde als mens centraal, door volop in te zetten op zijn toekomst. De koppeling van kleinschaligheid aan begeleiding op maat vormt hiervoor de leidraad. Enkel door een hoopvol *straks* kansen te bieden, zullen gedetineerden voldoende kracht en vaardigheden opbouwen om na hun straf succesvol verder te leven en te werken. De aanpak van *De Huizen* zet dus heel doelbewust en doelgericht in op een dubbele winst: de gedetineerde mens versterkt en gemotiveerd terug te begeleiden naar zijn gemeenschappen én tegelijkertijd de maatschappelijke kosten en lasten van detentie structureel en ingrijpend te verminderen. Win - win dus.

Het kiezen van de naam *De huizen* maakt meteen duidelijk dat deze aanpak sterk baadt in een lokale verankering. Deze keuze, diametraal tegen de doorgedreven apartheid van onze gevangenissen, betekent sociale integratie i.p.v. maatschappelijke en psychische segregatie. De toekomst van gedetineerden – indien men deze ernstig en zelfs prioritair stelt – ligt onvermijdelijk in de samenleving. Die moet nabij en niet veraf zijn. De hulp, de begeleiding, de ondersteuning van gedetineerde mensen kunnen niet anders dan dichtbij het *normale* leven inhoud en vorm krijgen.

De Huizen hebben me als mens, advocaat, menswetenschapper en politicus sterk getroffen. De visie en concrete aanpak bieden een indrukwekkend potentieel, wetenschappelijk ijzersterk gegrond, sociaal en agogisch bewogen, juridisch en penitentiair prikkelend en – vooral – gedesemd in een *schone*, warme en inspirerende ethiek. Tegelijkertijd treffen me de volharding, de intelligente strategie en de tomeloze energie van het bondgenootschap dat dit project schraagt.

Zonder terughoudendheid wil ik hier mijn geloof, hoop en liefde voor *de Huizen* verkondigen. Ik vind er de combinatie van visie en betrokkenheid, hart en ziel. Deze sterken mij en prikkelen me om waar ik kan mijn verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid op te nemen en te concretiseren. Ik koester me in de warmte van hun bondgenootschap. Ik engageer me met overtuiging om hun concept te ondersteunen.

Met diep respect en boordevol sympathie,

Dr. Bert Anciaux
Senator / Fractie leider sp.a en Advocaat